

**HOLY CROSS UNIVERSITY,
HUMANITARIAN PEDAGOGICAL FACULTY**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**THEORETICAL AND APPLIED RESEARCHES
IN THE FIELD OF PEDAGOGY, PSYCHOLOGY
AND SOCIAL SCIENCES**

December 28-29

Proceedings of the Conference

**Kielce
2016**

Organising Committee:

Adamczyk M.	Ph.D. of Chemistry, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Zdebski J.	Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Palka K.	Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Winiarz A.	Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Giza T.	Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Ratajek Z.	Dr hab., Professor, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Theoretical and applied researches in the field of pedagogy, psychology and social sciences: Conference Proceedings, December 28-29, 2016. Kielce: Holy Cross University. 320 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

підтримана спільнотою-соціумом, і це глибинний сенс буття – перетворення людського духу в прощенні.

Література:

1. Obras completas de D. Concepcion Arenal. Tomo quinto. Estudios penitenciarios. Volumen I. – Madrid : Libreria de Victoriano Suarez , 1895. – 313 p.
2. Obras completas de D. Concepcion Arenal. Tomo quinto. Estudios penitenciarios. Volumen II. – Madrid : Libreria de Victoriano Suarez , 1895. – 395 p.
3. Arenal, C. Cartas a los delincuentes por Dona Concepcion Arenal de Garcia Carrasco / C. Arenal. – Coruna, 1865. – 435 p.

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРЕМІЩЕНИХ ВУЗІВ ЗАСОБАМИ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ

Івченко Т. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи*

*Інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Старобільськ, Луганська область, Україна*

Україна не вперше за роки незалежності стикнулася з проблемою біженців. Вибух націоналістичних настроїв, що супроводжував становлення самостійної пострадянської державності у колишніх республіках СРСР Середньої Азії, Північного Кавказу та Закавказзя наприкінці 80-х – на початку 90-х років минулого століття, також змусив чималі маси населення шукати притулку у більш спокійних країнах пострадянського простору. З багатьох історичних, соціально-економічних і культурних причин тогочасна Україна була однією з найбільш привабливих країн. Усього з 1989 по 1993 рр. в Україну переселилося понад 600 000 осіб. Хоча не всі ці переселенці були біженцями, проте масштаби явища потребували відповідного правового врегулювання, і у 1994 р. було прийнято Закон України «Про біженців», згідно з яким біженцем може вважатися особа, «яка не має українського громадянства і піддається переслідуванням на підставі його расової, національної та соціальної належності, а також за відстоювання своїх політичних або релігійних переконань». Пізніше, у 2003 і 2005 рр., до закону вносилися зміни, але одна з ключових підстав визнання людини біженцем – «відсутність українського громадянства» – залишилася. Тому для визначення статусу величезної маси українських громадян, які в останні два роки були змушені виїхати зі Сходу України і з Криму, було запропоновано більш коректне визначення – внутрішньо переміщені особи.

Свідченням усвідомлення проблеми на державному рівні є доволі активна законодавчо-нормативна робота. Зокрема, з метою визначення правового

статусу ВПО та створення правової основи для розробки механізму захисту прав і свобод Верховною Радою прийнято два Закони України – «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» і «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». У свою чергу Кабінет Міністрів України розробив і прийняв 11 постанов і розпоряджень щодо порядку реєстрації та організації обліку, надання грошової допомоги переселенцям тощо. У грудні 2015 р. була прийнята комплексна державна програма щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 р. Проте, враховуючи масштаби явища та непросту соціально-економічну та політичну ситуацію в Україні, звісно проблеми залишаються і потребують відповідного обговорення та осмислення.

У нових соціально-економічних умовах розвитку проблеми соціального захисту студентів ВНЗ в Україні не тільки не втратили своєї актуальності, а й набули особливої гостроти. Окремі аспекти соціального захисту студентської молоді залишаються відкритим для пошуку законодавчого вирішення актуальних та проблемних питань, серед яких необхідно виділити:

- 1) забезпечення студентів житлом на час навчання;
- 2) студентські стипендії;
- 3) соціальне забезпечення студентів із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 4) допомога у працевлаштуванні випускників ВНЗ;
- 5) матеріальна допомога студентам;
- 6) соціальна допомога студентам з проблемами здоров'я.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» студент – особа, яка в установленому порядку зарахована до вищого навчального закладу і навчається за денною (очною), вечірньою або заочною, дистанційною формами навчання з метою здобуття певних освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів. Однією із специфічних особливостей студентської молоді є соціальний престиж, оскільки більшість студентів усвідомлюють, що вищий навчальний заклад є одним із засобів соціального просування. Конституція України закріплює право кожної людини на освіту. Держава забезпечує доступність і безоплатність вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах; розвиток вищої й післядипломної освіти різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг студентам.

Декларація України «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15 грудня 1992 р. № 2859 визначає головні завдання щодо надання державою кожній молодій людині соціальних послуг, спрямованих на навчання, виховання, духовний та фізичний розвиток, а також професійну підготовку.

Реалізація державної молодіжної політики знайшла своє відображення в Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в

Україні» від 5 лютого 1993 р., який передбачає, що Україна гарантує молодим громадянам рівне з іншими громадянами право на освіту, культурний розвиток, дозвілля і відпочинок.

Молодь, переважно внутрішньо-переміщені студенти, змушені повністю змінювати свій звичний спосіб життя, оточення та систему навчання. Адже переведення до нового ВНЗ в більшості випадків взаємопов'язане зі стресом, страхом перед змінами, новим колективом та новим місцем. Кожен студент-переселенець стикається з низкою проблем, які включають в себе всі сфери людського життя: економічні, соціальні, побутові, організаційні та психологічні, іноді мають місце й правові колізії. Оскільки чіткого державного механізму допомоги студентам-переселенцям в адаптації до нового середовища на сьогодні немає, діяти починають адміністрація ВНЗ, викладачі та самі студенти.

Останнім часом в Україні все більше поширюється волонтерський рух. Волонтерська діяльність є основою побудови та розвитку громадянського суспільства. Вона втілює в себе найшляхетніші прагнення людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей. Волонтерство є важливим ресурсом соціальної роботи особливо в кризовий період, що обумовлен погіршенням матеріального й психологічного становища громадян, особливо соціально незахищених верств населення. Одним із напрямків соціальної допомоги є участь добровольців (волонтерів) у здійсненні цілого ряду соціальних послуг для тих, хто її потребує. Особливою групою серед волонтерів є студенти соціально спрямованих спеціальностей (соціальна робота, психологія, соціальна педагогіка), яким волонтерство дозволяє розширити діапазон набуття досвіду професійної діяльності в період підготовки у ВНЗ.

Робота студентського волонтерського руху в цій сфері є надзвичайно важливою і значною, хоча досі не розглядалася в такому ракурсі. Але, найважчим моментом у адаптації внутрішньо переміщеної особи залишається саме психологічний аспект. Адже кожна людина по-різному реагує та бореться з проблемами та перешкодами. Тому особливу роль в таких ситуаціях відіграє нове оточення та атмосфера у новому колективі як студентському, так і педагогічному. Саме психологічні проблеми виступають головним стресором для будь – якого студента-переселенця, а системи допомоги та підтримки в нашій країні на даний момент немає [4].

Важливим завданням вищих закладів освіти є створення умов для всебічного розвитку молодої людини, для розкриття та реалізації її потенційних можливостей в обраній майбутній професії. Багато залежить від ступеня пристосування студента-першокурсника, студента-переселенця до умов вищого навчального закладу, тобто від його успішної соціалізації та адаптації. В адаптації студентам-переселенцям допомагає ціла система, яка працює на базі ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»: безпосередньо адміністрація ВНЗ та викладацький склад, студентська рада (форма організації студентського самоврядування) та психологічна служба університету. Разом та

окремо всі ці гілки однієї системи зі свого боку мають певний вплив на інтеграцію ВПО до університетського середовища. У роботі зі студентами викладацький склад ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» та волонтерський гурток «Сова» ефективно застосовують педагогічні, психологічні методи подолання проблем, з якими стикаються студенти-переселенці під час адаптації, залучення до суспільно-корисної та цікавої роботи за інтересами. Так, студенти, які вступили до гурту волонтерів, який діє на базі кафедри соціальної роботи ЛНУ імені Тараса Шевченка постійно проводиться волонтерська робота у різному вигляді: донорство, благодійність, долучення до суспільно-корисної роботи, моральна підтримка військових та ВПО, різноманітні культурно – дозвіллеві заходи.

Адміністрація ВНЗ в свою чергу активно підтримує та долучається до проведення подібних заходів, часто виступає в ролі координатора та радника.

Саме такі заходи формують повноцінні дружні продуктивні стосунки між студентами та викладачами за допомогою студентського волонтерства нашого університету.

Література:

1. Аникеева Н.П. Психологический климат в коллективе. – М.: Просвещение. – 1991.
2. Басейн Ф.В. Проблема бессознательного. // Знание-сила, 1982, No 10.
3. Батанов О.В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 260 с.
4. Выготский Л.С. Проблемы возрастной периодизации детского развития. // «Вопросы психологии», 1972, No 2.
5. Дунець Л.М. Психологія спілкування. – Хмельницький, 2003. – 142 с.
6. Зязюн І. А., Крамущенко Л.В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність: Підр. Для вузів. – К.: Вища школа, 1997. – 349с. К., 2012. – 20 с.
7. Ломов Б.Ф. Методические и теоретические проблемы психологии. – М.: Наука. – 1984. – 348с.
8. Ляудис В.Я. Формирование учебной деятельности студентов. – М.: Издательство МГУ. – 1989. – 240с.
9. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения: Книга для учителя. – М.: Просвещение. – 1990. – 192с.
10. Платонов К. Структура развития личности. М.: Наука. – 1986. – 255с.
11. Вимушені мігранти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://semestr.com.ua>. – Заголовок з екрану. – Мова укр.
12. Наказ МОН України від 16.06.2015 No 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у

загальноосвітніх навчальних закладах» <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4068>

13. Сайт ВРУ ЗАКОН УКРАЇНИ Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>

ПОЗАШКІЛЬНА РОБОТА З УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ НА СУМЩИНІ. АНАЛІЗ ДЕЯКИХ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ

Каганцова Т. М.

*методист дослідницько-експериментального відділу
Міського центру позашкільної освіти
Глухівської міської ради Сумської області,
аспірант кафедри фізико-математичної освіти та інформатики
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка
м. Глухів, Сумська область, Україна*

Сучасна школа має сприяти різнобічному розвитку дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формуванню ціннісних орієнтацій, задоволенню інтересів і потреб, забезпечувати самовдосконалення та самореалізацію молодшої людини. На практиці цього можна досягти різними способами, одним із яких є розширення та активізація позашкільної навчальної діяльності підростаючого покоління [4].

В Сумській області функціонує 47 профільних та комплексних позашкільних навчальних закладів, на базі яких навчаються близько 37,7% дітей, охоплених позашкільною освітою [3]. Глухівський міський центр позашкільної освіти (далі МЦПО), що знаходиться на півночі Сумської області, цього року охоплює навчанням та вихованням 1134 дитини, що становить 41% від загальної кількості учнів 1-11 класів шкіл міста. Роботу Глухівського МЦПО організовано за чотирма напрямками: художньо-естетичний (гуртки відвідують 32,8% дітей), еколого-натуралістичний (27,3% дітей), науково-технічний (28,7% дітей) та дослідницько-експериментальний (11,2% дітей).

На вибір дітьми виду гуртка впливає його матеріально-технічне забезпечення. Так, науково-технічні гуртки Глухівського МЦПО для занять автомобільним спортом оснащені низкою трас, для занять судномодельним спортом – басейнами і т. д.

Якісним показником результативності діяльності гуртків та кожного окремого вихованця, стимулом для розвитку та самоствердження учнів у середовищі однолітків є масові заходи міжнародного та всеукраїнського рівнів. Так, Глухівський МЦПО щороку приймає участь в змаганнях на Кубок Європи з судномодельного спорту, який у 2015 році був організований у

**HOLY CROSS UNIVERSITY,
HUMANITARIAN PEDAGOGICAL FACULTY**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**THEORETICAL AND APPLIED RESEARCHES
IN THE FIELD OF PEDAGOGY, PSYCHOLOGY
AND SOCIAL SCIENCES**

December 28-29 // 2016

Proceedings of the Conference

Published by Holy Cross University

Passed for printing 17.01.2017. Format 60x84/16.
Offset paper. Times New Roman Font. Digital printing.
Conventional printed sheets 18,6. Print run 100 copies.